

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 22/05577-2

Saksbehandler Linda Berntsen

Saksfremlegg – Høring om endringer i domstolstruktur

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	29.03.2022	42/22

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 29.03.2022 sak 42/22

Møtebehandling

Representanten Torun Ostad (H) fremmet følgende felles forslag på veg av H, KrF, FrP og V:

Domstolsreformen hadde sitt utgangspunkt i viktige målsettinger som å redusere saksbehandlingstid, styrke fagmiljøer og bedre rettssikkerheten til utsatte grupper.

Agder fylkeskommune registrerer at det er bred enighet ved Agder tingrett blant ledelse og medarbeidere om at erfaringene med den nye tingretten er gode. Virksomheten ved de tre rettsstedene videreføres i full bredde og forutsetningene for faglig styrking av arbeidet ved den nye domstolen er gode. Fylkesutvalget erkjenner at dette kommer hele landsdelen til gode.

Agder fylkeskommune anbefaler regjeringen og stortinget å lytte til de sterke oppfordringene fra juridiske fagmiljøer og videreføre reformen. Agder tingrett må bestå som én domstol og dagens tre rettssteder videreføres.

Representanten Gro Bråten (Ap) fremmet følgende forslag på vegne av Ap, SV, Sp og MDG:

Fylkesutvalget i Agder registrerer at kommunene i Agder i stor grad er fornøyd med organiseringen av domstolen i Agder slik den foreligger i dag. Vi registrerer også at det er bred enighet ved Agder tingrett blant ledelse og medarbeidere om at erfaringene med den nye tingretten er gode. Virksomheten ved de tre rettsstedene videreføres i full bredde og forutsetningene for faglig styrking av arbeidet ved den nye domstolen er gode. Det bidrar også til å styrke forutsetninger for å lykkes med for eksempel etablering av høyere utdanningstilbud innenfor jus ved UiA, noe hele landsdelen står bak!

Videre ber Fylkesutvalget i Agder om at Stortinget ved behandling av sak om reversering av domstolsreformen fatter vedtak i lovs form som sikrer at det er

Stortinget som skal ta stilling til endringer i rettssteder i landet jfr forslaget i brevet fra representantskapets leder til stortingsrepresentantene.

Norge har opplevd at rettsbeslutninger ved Den Europeiske Menneskerettighetsdomstol har underkjent rettsavgjørelser fattet i norske domstoler. Dette understreker viktigheten av å ha høy kompetanse ved den enkelte domstol når rettsavgjørelser fattes. Fylkesutvalget merker seg at Agder tingrett har etablert en egen faggruppe innen barnerett og at denne yter verdifulle innspill til videreutvikling av rettspraksis på feltet i Norge. Dette fagmiljøet ved Agder tingrett er en viktig ressurs når kommunene i Agder skal styrke kompetansen blant sine ansatte som arbeider med barn og ungdom.

Votering

Høringsforslag fra H, KrF, Frp og V fikk 6 stemmer og ble vedtatt mot 5 stemmer (Ap, Sp, SV, MDG), høringsforslag fra Ap, Sp, SV og MDG falt.

Fylkesutvalget - vedtak

Domstolsreformen hadde sitt utgangspunkt i viktige målsettinger som å redusere saksbehandlingstid, styrke fagmiljøer og bedre rettssikkerheten til utsatte grupper.

Agder fylkeskommune registrerer at det er bred enighet ved Agder tingrett blant ledelse og medarbeidere om at erfaringene med den nye tingretten er gode. Virksomheten ved de tre rettsstedene videreføres i full bredde og forutsetningene for faglig styrking av arbeidet ved den nye domstolen er gode. Fylkesutvalget erkjenner at dette kommer hele landsdelen til gode.

Agder fylkeskommune anbefaler regjeringen og stortinget å lytte til de sterke oppfordringene fra juridiske fagmiljøer og videreføre reformen. Agder tingrett må bestå som én domstol og dagens tre rettssteder videreføres.

Saksfremlegg – Høring om endringer i domstolstruktur

Fylkesutvalgets høringssvar:

Vedlegg

1. Høringsbrev - endringer i domstolstruktur
2. Høringsnotat - endringer i domstolstruktur
3. Tidligere uttalelse fra Lister interkommunale politiske råd

Sammendrag

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt ut forslag om endring av domstolstrukturen på høring.

Departementet ønsker høringsinstansenes innspill til alle forslag og spørsmål til endring av domstolstrukturen.

Saksopplysninger

Justis- og beredskapsdepartementets har i brev av 26.01.2022 sendt på høring forslag om endring av domstolstrukturen.

Behovet for endringer

Regjeringen ønsker å sikre innbyggerne i hele landet god rettssikkerhet og tilgjengelige tjenester. Tilgjengelige domstoler med nærhet til brukerne er viktig for tilliten til domstolene. Gjennom flere år har det vært en utvikling fra mindre lokale domstoler til større kollegiale enheter. Å ikke ha stedlig ledelse vil over tid kunne gå utover hvordan ressursene blir fordelt og svekke grunnlaget for å opprettholde lokale domstoler.

I tråd med Hurdalsplattformen, foreslår departementet at strukturen for domstolene fra før domstolsreformen 2021 i utgangspunktet gjeninnføres.

Regjeringen ønsker å styrke de lokale domstolene og gjøre dem mindre sårbare. Dette er særlig viktig ved en gjeninnføring av tidligere domstolstruktur. Under den tidligere strukturen hadde en fjerdedel av tingrettene bare én embetsdommer, og en eller flere dommerfullmektiger. Allerede i tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet for 2022 har regjeringen foreslått å bevilge 20 millioner kroner til å ansette flere embetsdommere ved rettssteder der det er få embetsdommere i dag.

Departementet viser til at flere har uttrykt frykt for at strukturreformen fra 2021 over tid vil føre til en nedbygging av virksomheten ved mindre rettssteder. Dette vil igjen på sikt kunne gå utover tilliten til domstolene. Det er også uttrykt bekymring for at nedleggelser eller sammenslåing av tingretter vil kunne ha uheldige virkninger for lokalsamfunn. Siden begynnelsen av 2000-tallet har utviklingen gått i retning av færre og større kollegiale domstoler. Domstolkommisjonens flertall foreslo en tingrettsstruktur med 22 rettskretser og 30 bemannede rettssteder, noe som ville ha betydd en vesentlig reduksjon i antall rettssteder sammenholdt med datidens struktur.

Regjeringen vil legge til rette for at domstoler kan samarbeide bedre og utrede hvordan mindre domstoler kan styrkes for å gjøre dem mindre sårbare. Disse spørsmålene er en viktig del av høringen.

Departementet mener derfor at en avgjørelse om å beholde dagens struktur må ha bred støtte hos domstolleder, kommuner og tillitsvalgte i rettskretsen. Departementet legger ikke opp til noen ytterligere høring eller prosess knyttet til kartlegging av domstolleders, kommunenes og de tillitsvalgtes syn. Det er derfor viktig at alle som ønsker å komme med sitt syn på strukturspørsmålet, både domstolledere, kommuner, tillitsvalgte og andre, inngir høringssvar. Departementet vil på bakgrunn av høringssvarene gjøre en konkret, helhetlig vurdering av om det foreligger reell lokal forankring om å beholde dagens struktur i hver enkelt rettskrets.

Departementets forslag

Departementet har fremmet følgende forslag og ber om høringsinstansens innspill til dette:

Departementet vil på bakgrunn av høringssvarene gjøre en konkret, helhetlig vurdering av om det foreligger reell lokal forankring om å beholde dagens struktur i hver enkelt rettskrets, jf. høringsnotatet punkt 3.2.1.

Høringsnotatet inneholder også forslag knyttet til å styrke lokale domstoler og gjøre dem mindre sårbare, jf. punkt 3.2.3.

Videre foreslås det endringer i adgangen til å opprette felles domstolledelse, jf. punkt 3.2.2.

I høringsnotatet punkt 4 er det redegjort for noen prinsipielle spørsmål som endringer i domstolstrukturen reiser. Departementet ber om høringsinstansenes innspill til ytterligere tiltak for å ivareta barns rettssikkerhet. Videre ber departementet om høringsinstansenes syn på hvordan videreutvikle og styrke domstolen i forhold til samisk kultur og språk. Det bes også om innspill til andre tiltak for ivaretagelse av den samiske dimensjonen. I tillegg bes om innspill til ytterligere tiltak for å ivareta de særlige utfordringene til jordskifteretten, spesielt med tanke på lav sakstilgang og krevende rekruttering til jordskifterettene.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren velger å legge denne saken frem uten vurdering. Sakens bakgrunn tilsier at dette er en sak som er best egnet for en politisk vurdering.

Regionplan Agder 2030

Vi skal bygge ett Agder med attraktive og varierte bo- og arbeidsmarkeder i hele fylket. I tillegg skal vi styrke regionale sentre og tettsteder, blant annet gjennom en god fordeling av offentlige arbeidsplasser.

Økonomiske konsekvenser

Det antas at ingen av de foreslåtte endringene vil medføre noen økonomiske konsekvenser for Agder fylkeskommune.

Konklusjon

Saken legges frem uten vurdering fra fylkeskommunedirektøren.

Kristiansand, 10.02.2022

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Knut Lindland
Fylkesdirektør

30.mars.2022